

7/6745

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

SAYI : B 14 0 BHI 0 00 00 02- 202
KONU : Yazılı Soru Önergesi

30 -03- 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ:12.02.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6745-11387/24031 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'nun, "Reel sektöre yönelik tedbirlere" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/6745) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 7 sayfa önerge cevabı

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ**

Soru 1-İzmir'in Ticaret, Sanayi Odaları ve Borsalarının sunmuş olduğu rapordaki taleplerden, Şura tarihinden bu yana hangileri gerçekleştirilmiştir?

Bilindiği üzere, 19 Kasım 2008 tarihinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından gerçekleştirilen V. Türkiye Ticaret ve Sanayi Şurası'nda Oda ve Borsaları temsilen bölge ve konsey sözcüleri kendi bölgeleri ve konseylerin sorunlarını ifade etmişlerdir. Bu kapsamda İzmir Ticaret Odası yetkilisi ile Ege Bölgesi sözcüsü de sorunlarını ve görüşlerini dile getirmiştir.

Bugün tüm Dünya ülkelerini etkisi altına alan ve tüm ülkelerin birinci gündem maddesini oluşturan küresel ölçekteki finansal kriz, söz konusu Şura'ya katılan sektör temsilcilerimizin de vurguladığı şekilde, karşı karşıya bulunduğumuz kritik bir süreci oluşturmaktadır.

Hükümetimiz bu süreci dikkatli, yakından ve dinamik bir yaklaşımla takip etmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki tedbirler alınmıştır:

-Merkez Bankası piyasadaki döviz ve TL likiditesini takip ederek gerekli enstrümanları devreye sokmuştur. Merkez Bankası, sıkışan piyasaları döviz ve Türk parası olarak fonlamış, fonlama faizlerini düşürmüş ve vadeyi uzatmıştır.

-Türk bankalarının likidite durumlarını daha da güçlendirmek amacıyla döviz alım ihalelerine ara verilmiştir.

-Zorunlu karşılık oranı döviz mevduatında yüzde 11'den yüzde 9'a çekilmiştir. Bu düzenleme ile bankacılık sistemimize yaklaşık 2,5 milyar ABD Doları ek döviz likiditesi sağlanmıştır.

-Yurtdışındaki varlıkları yurtiçine getirmeyi teşvik amacıyla kamuoyunda bilinen adıyla Varlık Barışı yasası Mecliste kabul edilmiştir. Varlık Barışı ile yurtdışındaki mevduatını Türkiye'ye getirene vergi muafiyeti tanınmıştır. Bu yolla 13.5 milyar TL kaynak ülkemize gelmiştir.

-Hisse senedi kazançlarında yerli yatırımcılara uygulanan vergi stopajı sıfıra düşürülmüştür.

-Mevduat sigortasının kapsamını genişletme ve sınırını artırma konusunda Bakanlar Kuruluna yetki alınmıştır.

-İmalatçı KOBİ'ler ve esnafve sanatkarlara yönelik sıfır faizli kredi desteği paketi KOSGEB tarafından uygulamaya konulmuştur.

-Reel sektörün finansman yükünü azaltabilmek için vergi borçlarında vade uzatımına gidilmiştir. Vergi borçlarının onsekiz ay süreyle yüzde 3 faizle taksitlendirilmesi imkanı getirilmiştir.

Ayrıca reel kesimin daha rekabetçi bir ortamda gelişmesi için;

-İstihdam Paketi yürürlüğe girmiştir. Bu paket kapsamında işveren primi beş puan düşürülmüş genç ve kadınların istihdamına yönelik işveren primlerine beş yıl boyunca devlet desteği getirilmiştir.

- Bölgesel gelişme politikalarımızı daha etkin uygulamak üzere faal durumda olan iki adet kalkınma ajansının yanı sıra sekiz bölgede kalkınma ajansları kurulmuştur.

- Girdi maliyetlerini azaltmak üzere, elektrik enerjisi satış fiyatları içerisinde yer alan TRT payı yeniden belirlenecektir.

- Global krizden daha az etkilenmek üzere Türkiye'nin büyük pazarlara coğrafi yakınlığını bir avantaj olarak değerlendiriyoruz. Bu kapsamda ihracatta sektör ve ülke çeşitlendirme stratejisi oluşturulmuştur.

- Bölgesel, sektörel ve stratejik bazı konulardaki büyük proje yatırımlarının desteklenmesine yönelik yeni bir teşvik sistemi üzerinde yapılan çalışmalar en kısa sürede tamamlanacak ve uygulamaya konulacaktır.

-Esnaf ve sanatkarlarımıza HALKBANK VE TESKOMB aracılığıyla kullandırılan kredilerde, Hazine tarafından üstlenilen faiz miktarı cari faiz oranı %35'inden %50'ye çıkartılmıştır. Böylece, esnaf ve sanatkarımızın TESKOMB aracılığıyla kullanacağı kredilerde faiz oranı %12 olmuştur.

- SSK ve BAĞKUR borcu olanların KOSGEB kredilerinden faydalanabilmeleri yönünde bir sistem oluşturulacaktır.

- Küresel kriz nedeniyle, alınan önlemler kapsamında, bir önemli adım da 18 Şubat 2009 günü TBMM'de kabul edilen ve torba kanun olarak nitelenen düzenlemeyle gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede hükümetimizin, reel sektörün ve genel olarak ekonominin kriz etkilerinden korunması için titizlikle hazırladığı düzenlemelerin en önemlilerinden birisi de, tüccar, sanayici ve işadamlarımızın Oda ve Borsalara, Oda ve Borsaların da TOBB'a olan aidat borçlarının, asıllarının 6 ay içinde ödenmesi halinde gecikme zamlarının silinmesine ilişkindir. Bu kararla, kriz nedeniyle likidite sorunu yaşayan işletmelerimizin borç asıllarını ödeyerek yükümlülüklerini yerine getirmeleri halinde rahatlatılmaları hedeflenmektedir.

Aynı düzenleme, ekonomimizin bel kemiğini oluşturan esnaf ve sanatkarımız için de getirilmiştir. Esnaf ve sanatkarlarımızın da odalara olan, odaların da Birliklere ve TESK'e olan aidat borçlarının asıllarının yine 6 ay içinde ödenmesi halinde gecikme zamları alınmayacaktır. Bu düzenleme, tüccar ve sanayicilerimizde olduğu gibi esnaf ve sanatkarımızı da ciddi anlamda rahatlatacak bir düzenlemedir.

- Bu kanun kapsamında ayrıca, en önemli düzenlemelerden birisi de, iş dünyası tarafından talep edilen, 5084 sayılı teşvik yasasının geçerlilik süresinin, destekten yararlanma süresi biten yatırımlar için bir yıl daha uzatılmasıdır. Bu düzenleme, kriz ortamında sağlanan en önemli desteklerden biridir.

- Bu kanun ile Bakanlar Kurulu aynı zamanda, kurumlar vergisinin yüzde 90'a kadar indirimli uygulanması konusunda da TBMM'den yetki almıştır. Bu konudaki düzenlemeler de kısa zamanda gerçekleştirilecektir.

Söz konusu Şura'da dile getirilen Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri kapsamında; Projeleri Ödeneklerinin Kullanımı ve Kredilendirilmesine İlişkin Esas ve Usuller" Yönetmeliğinde 1 Ocak 2009 tarihinden geçerli olmak üzere yapılan değişiklik;

- Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Sitelerinin inşaatlarının yapılması için Bakanlık olarak verdiğimiz kredinin yıllık faiz oranları;
 - Kalkınmada Öncelikli Yörelerde % 2'den % 1'e,
 - Normal İllerde % 5'den % 3'e,
 - Gelişmiş İllerde % 9'dan % 6'ya düşürülmüştür.
- Kriz ortamında ödeme sıkıntıları da dikkate alınarak, ödemesiz süre de iki katına çıkartılmıştır. Bu çerçevede, Küçük Sanayi Sitelerinin altyapı ve üstyapı inşaatlarının tamamlanmasından 1 yıl sonra başlatılan ödemeler, 2 yıla çıkartılmıştır.

Söz konusu Şura'da özel sektör temsilcilerimiz özellikle uluslararası mali piyasalardaki istikrarsızlıktan kaynaklanan yurtiçi ve dışı kredi mekanizmalarının daralmasını birinci gündem maddesi olarak ortaya koymuşlardır. Konu hükümetimizin gündeminde de yer almakta olup, gerek uluslararası finans akımını gerekse de yurt içinde kredi mekanizmasının aksamadan işlemesini sağlayacak politika tedbirlerine öncelik ve ağırlık verilecektir. Bu önlemlerin bir kısmı 2009 yılı programında yer almaktadır.

Özetlemek gerekirse;

- Eximbank ve KOSGEB kaynakları artırılarak bankanın kullandığı finansman araçları çeşitlendirilecektir.
- Kredi garanti sisteminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için tedbirler alınacaktır.
- Yurtdışındaki finansman imkanlarından daha fazla yararlanılmasını sağlayacak mali araçlar geliştirilecektir.

Bütün bu ifade edilenlerin haricinde; bilindiği üzere, söz konusu Şura'ya katılan sektör temsilcilerimizin kritik bir süreç olarak vurguladığı küresel ölçekteki finansal krize karşı Hükümetimizin aldığı önlemler kapsamında 4. Tedbir Paketi açılmıştır. Bu bağlamda;

- **EXİMBANK**'ın sermayesi, 2008 yılında yapılan 500 milyon liralık arttırmaya ilaveten 500 milyon TL daha arttırılmıştır.
- İç talepteki durgunluğu canlandırmaya yönelik olarak, tüketici kredilerinin maliyetini, tüm sektörleri kapsayacak şekilde **KAYNAK KULLANIMINI DESTEKLEME FONU** yüzde 33 oranında azaltılmıştır, diğer bir ifadeyle 5 puan düşürülmüştür..
- Küçük ve orta boy işletmelerimizin düşük faizli kredi kullanmasını sağlamak amacıyla bütçeden **KOSGEB** için öngörülen ödeneğe 75 milyon TL ilave yapılmıştır. Bu durum, KOSGEB'in 2009 yılında daha fazla KOBİ'ye, sanayiciye- esnaf ve sanatkara kredi desteği vermesi anlamına gelmektedir.
- Tarım ürünleri başta olmak üzere ihracatçımızın rekabet gücünün arttırılması amacıyla **DESTEKLEME FİYAT İSTİKRAR FONU** arttırılacaktır.
- **KONUT SEKTÖRÜNÜN** içinde bulunduğu durgunluğun aşılmasına yardımcı olmak amacıyla yeni konutların (150m2 den büyük) satışından alınan yüzde 18'lik KDV üç ay süreyle yüzde 8'e indirilmiştir.

- Dünyada olduğu gibi ülkemizde de krizden en fazla etkilenen sektörlerin başında **OTOMOTİV** gelmektedir. Sektörün iç talebini canlandırarak stokları eritmek için, firmaların elinde şu anda mevcut araçlar dikkate alınarak, bu araçlardan alınan **ÖTV**'ye üç ay süreyle indirim getirilmiştir.
- Bu yıla mahsus olmak üzere, sanayide uygulanan **İNDİRİMLİ GECE TARİFESİ** hafta sonları ve diğer resmi tatil günlerini kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmıştır.
- **BEYAZ EŞYA VE ELEKTRONİK EŞYADA** uygulanan **ÖTV** de üç ay süreyle indirilmiştir.

25 Mart 2009 tarihinde açıklanan 5.önlem paketiyle her türlü ev ve ofis mobilyalarında alınan KDV yüzde 18'den 3 ay süreyle yüzde 8'e indirildi. Bilişim ve büro makinelerinden alınan yüzde 18'lik KDV yine 3 ay süreyle yüzde 8'e indirildi.KOBİ'lerin kullandığı bazı sanayi ve iş makinelerinden alınan yüzde 18'lik KDV yüzde 8'e indirildi. Konut işyeri ve diğer gayrimenkul satışında alıcı ve satıcıdan alınan binde 15 olan tapu harcı binde 5'e indirildi.Bina ve bağımsız bölüm şeklindeki iş yerlerinin satışından alınan KDV üç ay süreyle yüzde 8'e inecek

- Bunlara ilaveten **FİNANS SEKTÖRÜ İLE REEL SEKTÖR** arasındaki kredi akışını iyileştirmek amacıyla da yeni adımlar atılacaktır.

Soru 2-Bu taleplerden henüz gerçekleştirilemeyenleri hangileri olup, ne zaman gerçekleştirilecektir?

Kamu-Özel Sektör işbirliği ve uyumunun güzel bir örneği olan söz konusu Şura, özel sektörün önünü açmak için yürüttüğümüz faaliyetlerin sonuçlarını görmek ve gelecekte uygulayacağımız politikaları ve alacağımız tedbirleri planlamak açısından son derece verimli ve yararlı olmuştur. Kamu ve özel sektör diyalog ve işbirliğinin daha da geliştirilmesi hükümetimizin geliştireceği ve uygulayacağı politikaları zenginleştirmekte ve toplumun geniş kesimleri tarafından benimsenen politikaların uygulamadaki başarı şansını artırmaktadır.

Bu kapsamda, Şura'da dile getirilen sektörel sorunlar ve çözüm önerileri titizlikle değerlendirilmiş olup, bütçe disiplini bozmayacak şekilde, hayata geçirilebilecek olanlar süratle gerçekleştirilecek, uygulanması uzun zaman alan ve ilave mali imkan gerektiren hususlar konunun önemine göre yıllık programlarda ve sektörel stratejilerde değerlendirilecektir.

Bununla birlikte, Odalar ve Borsalar tarafından muhtelif platformlarda dile getirilen sektörel sorunların ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde takibi yapılmaktadır.

Ayrıca, Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulunda oluşturulan 12 teknik komite tarafından yürütülecek eylem planları bir takvime bağlanmıştır ve süreç işlemektedir.

Soru 3-Yaşamakta olduğumuz küresel kriz reel sektörümüzü ciddi boyutlarda etkilemektedir. TÜİK'in (Türkiye İstatistik Kurumu) açıkladığı imalat, üretim ve işsizliğe yönelik olumsuz rakamlara bakıldığında, önümüzdeki dönemde de krizin etkilerinin daha da artacağı ifade edilmektedir. Reel sektörümüzün bir nebze nefes alabilmesi için hangi tarihte, ne gibi somut önlemler alınacaktır?

Ülkemizde son altı yılda sağlanan makro ekonomik istikrar ve başta bankacılık sektörü olmak üzere gerçekleştirilen yapısal reformlar ülkemizin bu tip dışsal şoklara karşı direncini geçmiş

dönemlere göre son derece artırmıştır. Bununla birlikte yaşanan küresel krizin derinliği ve yansımaları karşısında Türkiye de kendi tedbirlerini almakta ve alacaktır. Bu çerçevede 2009 yılı programı ve bütçesi bu etkileri dikkate alarak ekonomik önceliklerini belirlemiştir.

Diğer taraftan global finansal krizin önümüzdeki dönemdeki seyri dikkate alınarak öncelikleri, ülkemizin rekabet gücünü dikkate alacak şekilde tekrar revize etme imkanı da vardır. Tabii ki tüm bu tedbirler bütçe disiplini bozmayacak şekilde öncelikleri tanımlayarak alınacaktır.

Gelişen ve dünyayı kasıp kavuran krizi yok saymak mümkün değildir. İhracatın yüzde 60'ını Avrupa'ya yapan ihracatçımızın Avrupa'daki daralmadan etkilenmesi kaçınılmaz olacaktır. Bu noktada hedef pazarlar, yeni pazarlar ve ihracat destekleri son derece önem arz etmektedir.

Global krizin etkilerinin azaltılmasına yönelik bugüne kadar Hükümetimizce birçok eylem gerçekleştirilmiştir. İlk etapta KOBİ'leri kapsayan Cansuyu Kredileri ile reel sektörümüze destek olunmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda KOSGEB kredilerinin bu yıl içerisinde iki katına çıkarılması planlanmaktadır.

Bugün itibariyle Bakanlığım bünyesinde oluşturulan Girişimci Bilgi Sistemi'ne bakarak değerlendirme yapılabilmekte, sistem sayesinde sektörlerin hangi sorunlarla karşı karşıya kalabileceği öngörülmektedir.

Gerek IMF ile yapılacak anlaşma ve gerekse alınan tedbirlerle birlikte 2009'da ne özel sektörümüzün ne kamunun ne de bankacılık sisteminin en ufak şekilde borç çevirme konusunda bir problemi olmayacaktır.

Bununla birlikte son dönemde BDDK'nın yapmış olduğu düzenlemeler ile firmaların borçlarının yeniden yapılandırılması konusunda elleri rahatlamıştır.

Ayrıca yeni teşvik sisteminde sona yaklaşılmış olup, önümüzdeki dönem bütün reel sektörümüzün faydalanabileceği çok daha efektif bir teşvik politikası ile yola devam edilecektir.

Son olarak sicil affını amaçlayan 28.01.2009 tarihli ve 27124 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5834 sayılı Karşılıksız Çekler ve Protestolu Senetler ile Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına ilişkin Kayıtların Dikkate Alınması Hakkında Kanun çıkarılarak, işletmelerimiz açısından önemli bir sorun giderilmiştir.

Ekonomi Koordinasyon Kurulu başta olmak üzere, global krizin reel sektör üzerindeki etkilerinin azaltılmasına yönelik çalışmalarımız aralıksız olarak devam etmektedir.

Soru 4-Bugün reel sektörümüz, dünyadaki rakipleri ile kıyaslandığında dünya ortalamasının üzerinde girdi maliyetleri ile çalışmaktadır. İstihdam üzerindeki kamusal yüklerin yanı sıra, enerji ve hammadde fiyatlarının dünya fiyatlarından temin etme konusundaki çalışmalarınız nelerdir? Bu çalışmalarınız ne zaman hayata geçecektir?

Hükümetimizce ülkenin üretim ve istihdam sorunlarının çözümüne katkı sağlamak ve sanayi ürünlerinin uluslararası pazarlarda rekabet gücünü artırmak amacıyla, özellikle sanayinin önündeki engellerden biri olan elektrik enerjisi fiyatının aşağı çekilmesi için mümkün olabilen tüm tedbirler alınmıştır, alınmaktadır.

Bu çerçevede, elektrikte kayıp-kaçak kontrolü bağlamında, milyonlarca abone taraması yapılmış olup, bu çalışmalar sürdürülmektedir. Elektrikteki kayıp-kaçak oranları ile yapılan mücadele sonucunda, gelişmiş ülkelerin 3 katına ulaşan kayıp kaçak oranları yaklaşık yüzde 14'ler seviyesine düşürülmüştür.

Özellikle sanayinin önündeki engellerden biri olan elektrik enerjisi fiyatının aşağı çekilmesi için bu sorunların üzerine gidilmiştir. Rusya'dan aldığımız doğal gaz fiyatı anlaşma tadili ile rekabet edilebilir bir seviyeye düşürülmüş; al ya da öde miktarları aşağı çekilmiştir.

Doğal gaz satış fiyatını etkileyen unsurların başında alım fiyatları ve döviz kurundaki değişiklikler gelmektedir. 2003 yılı sonundan itibaren petrol fiyatlarında başlayan artışların doğal gaz alım maliyetlerini artırmış olmasına rağmen bu artışlar satış fiyatlarına ekonomide asgari düzeyde etki yaratacak şekilde yansıtılmıştır.

Bu kapsamda, sanayide kullanılan doğalgaz ucuzlatılmış ve % 18 indirim yapılmıştır.

Bilindiği üzere, Temmuz 2008'den itibaren ise Maliyet Bazlı Fiyatlama Sistemi'ne geçilmiş olup, doğalgaz alım fiyatı ve döviz kurundaki değişiklikler aylık olarak tarifelere yansıtılmaktadır.

Gaz Alım Anlaşmalarımızın bulunduğu ülkelerle fiyat yenileme dönemlerinde yapılacak müzakerelerde mümkün olabilecek en uygun fiyatlarla doğal gaz alımı için gerekli girişimlerimiz sürdürülmektedir.

Ayrıca, 2009 yılında, gerek finansman temininde zorluk, gerekse finansman maliyetlerinde artış ihtimali göz önünde bulundurulduğunda, yüksek katma değerli mal üretmek, yerli hammadde kaynaklarımıza yönelmek, yerli ara malı temini cihetine gitmek ve iç talepleri yerli imkanlarımızla karşılamak temel önceliklerimiz arasında olacaktır.

18 Şubat 2009 günü TBMM'de kabul edilen ve torba kanun olarak nitelenen düzenlemeyle, kısa çalışma ödeneğinin alt limiti 266 TL'den 400 TL'ye, üst limiti de 533 TL'den 800 TL'ye çıkartılıp, yürürlük süresi de 2008-2009 yıllarıyla sınırlı olmak üzere 3 aydan 6 aya çıkarılmıştır. Bu da, mevcut istihdamın korunması, çalışanların iş ve aşını kaybetmemesi anlamında çok önemli bir düzenlemedir.

İstihdamla ilgili bir diğer düzenleme de, 18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınların, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin işsizlik sigortası fonundan karşılanmasında geçerlilik süresi, 1 yıldan 2 yıla çıkartılmasıdır. Bu da, işletmelerimiz, KOBİ'lerimiz için ferahlatıcı bir uygulama olacaktır.